119/2022/03

✠

Pulvis antidoloricus

(Pulv. antidolor.)

Analgeticum.

ATC besorolás: egyéb fájdalom- és lázcsillapítók – acetilszalicilsav, kombinációk kivéve pszicholeptikumok N02BA51.

Javallat

Fájdalomcsillapítás.

Rp.

Ethylmorphini hydrochloridi

centigrammata duo (g 0,02)

Coffeini

centigrammata quinque (g 0,05)

Paracetamoli

centigrammata triginta (g 0,30)

Acidi acetylsalicylici

gramma semis (g 0,50)

M. f. pulvis.

Dentur tales doses No decem (X).

D.S.: [A pontos adagolást a vényen az orvosnak minden esetben fel kell tüntetnie.]

Fontos tudnivalók

Csak vényre adható ki. Erős hatású szert tartalmaz. *Szokásos adagolás: fájdalom esetén 2-3-szor 1 port bevenni, legfeljebb 10 napon át.*

Hatóanyagok

Ethylmorphini hydrochloridum: *centrális támadáspontú köhögés- és fájdalomcsillapító.*

Coffeinum: *psychostimulans.*

Paracetamolum: *láz- és fájdalomcsillapító. A prosztaglandin-szintézis főleg központi idegrendszeri gátlásával fejti ki analgetikus és antipyretikus hatását.*

Acidum acetylsalicylicum: *fájdalomcsillapító, gyulladásgátló és lázcsillapító. Gátolja a trombocyta aggregációt is.*

Ellenjavallat

A hatóanyagokkal szembeni túlérzékenység, obstructiv légzészavar, légzőközpont depresszió, glaucoma, acut has, gátolt gyomorürülés. Reflux oesophagitis, activ ulcus pepticus. Haemophilia, haemorrhagiás megbetegedések. Kifejezett máj- és veseműködési zavar, krónikus alkoholfogyasztás. Glükóz-6-foszfát-dehidrogenáz hiány. Ismert CYP 4502D6 gyorsan metabolizáló betegek esetében alkalmazása ellenjavallt. Terhesség, szoptatás időszaka. 18 év alatti életkor.

Figyelmeztetés

Gyermekek elől gondosan el kell zárni.

Óvatosan alkalmazandó dyspepsia hajlam vagy gyomornyálkahártya laesiók esetén. Óvatosság szükséges asthmás és allergiás betegeknél és nem kontrollált hypertensio esetén. A készítmény a psychomotoros teljesítményt befolyásolhatja, alkalmazásának időtartama alatt járművet vezetni vagy balesetveszéllyel járó munkát végezni tilos. Alkalmazása megfontolandó mérsékelt fokú máj- és vesebetegeség esetében, továbbá olyanoknál, akik egyéb, májműködést befolyásoló gyógyszert szednek. Tartós használata, még a szokásos adagok esetén is haematologiai, vese-, vagy májkárosodást okozhat. Ezért figyelmeztessük a beteget, hogy folyamatosan 10 napnál hosszabb ideig orvosi ellenőrzés nélkül ne szedje. A paracetamolnak az előírtnál nagyobb adagban történő alkalmazása során veseműködési zavar és májkárosodás, nagy adagban letalis, irreversibilis májszövet necrosis jöhet létre, ezért különösen fontos a túladagolás elkerülése. Más paracetamol-tartalmú készítménnyel történő egyidejű alkalmazása kerülendő. Huzamos alkalmazás esetén hozzászokás alakulhat ki. A szalicilát-érzékenység ritkán örökletes lehet. Az anyatejbe átjutó acetilszalicilsav és az etilmorfin a szoptatott csecsemőben kumulálódhat és toxikus tüneteket okozhat. Gyermekkorban vírusos infekcióban szenvedőknél (nagyon ritkán) Reye-szindrómát okozhat.

Koffein-tartalma miatt fokozott elővigyázatossággal alkalmazható magas vérnyomás, szívarrhythmia, bizonyos szívbetegségek, így pl. congestiv cardiomyopathia, akut bal szívfél-elégtelenség esetén, hyperthyreosisban, súlyos májkárosodás esetén, időseknél, leromlott állapotú egyéneknél. A készítmény esti bevétele az elalvást zavarhatja. A készítmény alkalmazásakor figyelembe kell venni egyéb koffein-tartalmú italok fogyasztását is (kávé, tea, energiaitalok), mert túladagolás következhet be.

Kölcsönhatás

Paracetamol

Májenzim-induktor hatású gyógyszerek (egyes hipnotikumok, antiepileptikumok, így a fenobarbitál, fenitoin, karbamazepin, továbbá szalicilamid, glutetimid, rifampicin) mivel fokozzák a paracetamol toxikus metabolitjainak képződését, egyébként ártalmatlan dózisai is májkárosodást okozhatnak. A probenicid gátolja a paracetamol metabolizmusát, így emeli annak vérszintjét, a metoklopramid, domperidon fokozzák a paracetamol felszívódását. A kolesztiramin viszont csökkenti a paracetamol felszívódását. A gyomorürülést lassító szerek (pl. propantelin) ronthatják a paracetamol felszívódását és hatását. A gyomorürülést gyorsító szerek (pl. metoklopramid) a paracetamol felszívódását gyorsítva fokozzák annak hatását. Anticoagulánsokkal együtt adva a prothrombin-idő megnyúlhat. Az alkohol-fogyasztás növeli a paracetamol hepatotoxicitását.

Acetilszalicilsav

Az alkohol fokozza a GI mellékhatásokat. Dipyridamol, metoclopramid, metoprolol növeli a plasma csúcskoncentrációt. Corticosteroidok csökkentik a szérum szalicilát-kocentrációt és növelik a GI vérzések, valamint az ulceráció kockázatát. Az acetilszalicilsav fokozza az antikoagulánsok, trombolitikumok/egyéb vérlemezke-aggragációt/haemostasist gátló szerek továbbá a sulfonylurea hypoglycaemiás gyógyszerek, a methotrexat, a phenytoin és a valproinsav hatását, míg a probenicid és a szulfinpirazon hatása csökken. Úgyszintén csökkenti az indometacin és a piroxicam plasma koncentrációját.

Más gyógyszerek és nagyobb dózisú acetilszalicilsav együttes alkalmazásának kockázatai: a vesekiválasztás csökkenése következtében megnőhet az együtt adott digoxin plazmakoncentrációja. Lítium és barbiturátok együttadása következtében emelkedhet a lítium és barbiturátok koncentrációja. Nagy dózisú acetilszalicilsav-kezeléssel egyidejűleg alkalmazott diuretikumok esetén csökkenhet a glomeruláris filtráció a csökkent prosztaglandin-termelés következtében. Kortikoszteroid-kezelés alatt csökkenhet a vér szalicilát-szintje, és nő az esélye a szalicilát-túladagolásnak, amennyiben a kortikoszteroid-kezelés befejeződik. Nagy dózisú acetilszalicilsav-kezeléssel egyidejűleg alkalmazott angiotenzin-konvertáló enzimgátlók (ACE-inhibitorok) hatására csökkenhet mind a glomeruláris filtráció, mind a készítmények vérnyomáscsökkentő hatása. Egyidejűleg adott valproinsav toxicitása növekedhet a fehérje-kötőhelyekről történő leszorítása miatt.

Koffein

A koffein fokozza a szalicilátok és egyes nem-szteroid gyulladáscsökkentők felszívódását. Dózisfüggően ellensúlyozza a benzodiazepinek okozta álmosságot és szellemi lassúságot. A koffein vérszintjét növelik a CYP1A2 inhibitorok, a cimetidin, az orális kontraceptívumok (etinilösztradiol), a ciprofloxacin, az enoxacin, a verapamil, a diszulfirám és a mexiletin (az eliminációját, illetve a clearance-ét gátolják). A koffein igen magas adagban csökkenti a teofillin metabolizmusát, fokozza annak hatását. Egyes izomrelaxánsok (idrocilamid) gátolják a koffein biotranszformációját, e két szer együttes adása tilos. A koffein növeli a májon át metabolizálódó szerek vérszintjét. A koffein hatását növeli a diszulfiram, az etinilösztradiol. A nikotin fokozza a koffein clearance-ét.

Mellékhatás

Depresszió, légzésdepresszió, hypotensio, bradycardia, icterus, myosis. Nagy dózisban tachycardia, extrasystole alakulhat ki. Központi idegrendszeri tünetek, álmatlanság, nyugtalanság, fülzúgás, látótérkiesés, tremor. Beszűkült májműködésnél a koffein felezési ideje megnyúlik, ami toxikus kumulációhoz vezethet. Esti bevétele az alvást zavarhatja. Ritkán allergiás reakciók: erythema, urticaria, nyálkahártya-duzzanat. Nagyon ritkán csontvelőt érintő allergiás reakciók: pancytopenia, leukocytopenia, thrombocytopenia. A gyomor-bélnyálkahártyát irritálja. Fülzúgást, émelygést, hányingert, székrekedést, szédülést, álmosságot okozhat.